

Svar på fråga 2023/24:916 av Mathias Tegnér (S) Elevers mående i svensk skola

Mathias Tegnér har frågat utbildningsminister Mats Persson om vad ministern gör för att främja psykiskt välmående och för att rusta elever för att möta varandra, det vill säga även kamrater med olika NPF-diagnoser. Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på frågan.

Utvecklingen av barns och ungas psykiska hälsa är djupt oroande och något vi behöver ta på stort allvar. Elever trivs sämre i skolan och är mer stressade, och relationen till lärare och klasskompisar försämras. Självrapporterade hälsobesvär, till exempel oro, ont i huvudet och sömnsvårigheter, ökar samtidigt. Även mobbningen ökar, och dess konsekvenser för barn och ungas mående är naturligtvis förödande. Vi vet att god hälsa är en förutsättning för att klara skolan och etablera sig på arbetsmarknaden och i samhällslivet.

Insatser för att främja hälsa och förebygga ohälsa bland barn och unga är en avgörande investering, både för individen och för samhället som helhet. I mars 2024 tillsatte regeringen Utredningen om en förbättrad elevhälsa (U 2024:01) som ska analysera och föreslå hur elevhälsan i skolan kan stärkas i syfte att bättre tillgodose elevernas behov, så att elever med psykisk och fysisk ohälsa fångas upp i tid. I uppdraget ingår också att föreslå en elevhälsogaranti som bl.a. kan reglera hur snabbt en elev ska få stöd och vilka yrkeskategorier som ska finnas på skolan. Även regleringen om stödinsatser i skolan behöver förbättras och ska ses över. Det ska bl.a. bli enklare att placera elever i mindre och flexibla undervisningsgrupper. Uppdraget ska redovisas senast den 7 mars 2025.

Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) kan vara en riskfaktor för långvarig skolfrånvaro om eleverna inte får rätt stöd. Regeringen har därför gett Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) i uppdrag att stärka sitt stöd när det gäller elever med NPF och omfattande frånvaro. Många huvudmän vill ha ett mer konkret och verksamhetsanpassat myndighetsstöd och det ingår därför i uppdraget bl.a. att SPSM ska inhämta och sprida kunskaper om framgångsrika metoder och arbetssätt för verksamheterna. Uppdraget ska delredovisas senast den 10 december 2025 och slutredovisas senast den 26 maj 2027 (U2024/01394).

För att komma till rätta med bristande trygghet och studiero i skolan satsar regeringen bl.a. på akutskolor och har även tillsatt Utredningen om stärkt trygghet och studiero i skolan (U 2023:06). Utredningen ska bl.a. föreslå åtgärder som säkerställer att nolltolerans råder mot alla former av trakasserier och kränkande behandling, inklusive mobbning, i skolan bl.a. mot bakgrund av att barn och unga med NPF utsätts för trakasserier. Utredningen ska även lämna förslag på ett nationellt frånvaroregister som ska möjliggöra systematiska uppföljningar på flera olika nivåer och där bl.a. aspekter som rör NPF särskilt ska beaktas. Uppdraget ska redovisas senast den 20 december 2024.

Tyvärr är det alltför många elever som inte får tillgång till effektiva stödinsatser i rätt tid. Det gäller även elever med NPF. Skolor behöver få bättre förutsättningar för att kunna möta elevernas olika behov av stödinsatser. Stödet måste också sättas in tidigare än i dag. Regeringen genomför bl.a. stora satsningar för att ge skolor bättre möjligheter att anställa fler speciallärare och kunna inrätta fler särskilda undervisningsgrupper. För att åtgärda bristen på speciallärare ser vi också till att fler kan utbilda sig till speciallärare. Regeringen förbättrar också huvudmännens möjligheter att stärka samverkan mellan skola och socialtjänst och öka närvaron för eleverna genom satsningen på skolsociala team.

Stockholm den 29 maj 2024

Lotta Edholm